

درس ۱۳ توانمندی‌های اقتصادی استان

بخش کشاورزی در استان می‌تواند در تولید اشتغال و امنیت غذایی کشور نقش مهمی داشته باشد. استان کهگیلویه و بویراحمد در سال زراعی ۸۸-۱۳۸۷ حدود ۲۶۲۰۰۰ هکتار اراضی زراعی آبی و دیمی را به خود اختصاص داده است و سطح زیر کشت گندم آبی و دیم به ترتیب به ۲۵۱۱۰ و ۸۰۰۰ هکتار رسیده است. از نظر تولید حبوبات با ۵۹۶۲ تن دارای رتبه ۱۱ و از نظر تولید محصولات باغی این استان در زمینه تولید گردو در کشور رتبه دوم و از نظر تولید سیب درختی در رتبه نهم قرار دارد. این استان در تولید جو رتبه هشتم کشور را داراست.

شکل ۱۵-۵. بخشی از توانمندی‌های اقتصادی استان

زمینه‌های سرمایه‌گذاری آب و خاک

مطالعه و اجرای سدهای خاکی و بندهای انحرافی در سطح استان: مطالعه ۴۰ مورد سد خاکی و بند انحرافی، احداث ۲۰ مورد سد خاکی و بند انحرافی تا سال ۱۳۸۸.
پروژه‌های مطالعاتی پیشنهادی تأمین آب در سال ۱۳۸۸

عنوان پروژه‌های مطالعاتی پیشنهادی تأمین آب در سال ۱۳۸۸
 مطالعه تأمین آب اراضی آبدۀ گاه، شاه بهرام و شادگان
 مطالعه تأمین آب اراضی وحدت آباد، ده ناصر و دهوه و حاج قلندر
 مطالعه تأمین آب اراضی طسوج
 مطالعه تأمین آب اراضی دشت بن، له شاش، دشت آب لنده
 مطالعه تأمین آب اراضی بردیون
 مطالعه تأمین آب اراضی برم سبز
 مطالعه تأمین آب اراضی چیتاب و نقاره‌خانه
 مطالعه تأمین آب اراضی آبگرمک و آب زالو و تمنک و ده برائی

جدول ۱-۵- پروژه‌های در حال اجرای آب و خاک

عنوان پروژه	محل اجرا
تأمین آب اراضی آجم	دهدشت
تأمین آب اراضی غورک	گچساران
تأمین اراضی مختار	ياسوج
تأمین آب اراضی شمس آباد چرام	کهگیلویه
تأمین آب اراضی آبلش لنده	کهگیلویه
تأمین آب اراضی چالمره و چاه تلخ	گچساران

توانمندی سرمایه‌گذاری جنگل و مرتع و آبخیزداری

امکان سرمایه‌گذاری در زمینه آبخیزداری با توجه به حوزه‌های آبخیز موجود در استان و فرسایش خاک (متوسط فرسایش خاک در استان ۲۰ تن در هکتار در سال و مقدار رسوبات ورودی به حوزه سدها ۱۰ میلیون متر مکعب است)
 امکان سرمایه‌گذاری در زمینه صنایع فراوری و بسته‌بندی محصولات اصلی و فرعی جنگل و مرتع
 امکان سرمایه‌گذاری در زمینه اطفای حریق با توجه به گستردگی سطح جنگل و مرتع، خشک‌سالی سال‌های اخیر، کمبود امکانات موجود برای اطفای حریق
 امکان سرمایه‌گذاری در زمینه بازاریابی، بازاریارسانی و صادرات فراورده‌های جنگلی و مرتعی
 توانمندی سرمایه‌گذاری در بخش زراعت
 امکان سرمایه‌گذاری در زمینه تبدیل اراضی دیم به آبی با توجه به دیم بودن حدود ۷۰ درصد از اراضی زراعی و آب فراوان

امکان سرمایه‌گذاری برای کارخانه بسته‌بندی برنج و حبوبات و سبزیجات و احداث کارخانه ماکارونی با توجه به کشت گندم دوروم در استان و استان‌های مجاور
ساماندهی فارغ التحصیلان بخش کشاورزی در قالب شرکت‌های خدمات مشاوره‌ای و فنی مهندسی به منظور افزایش تولید و بهره‌وری کشاورزی
امکان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در زمینه ایجاد سیلو با توجه به تولید گندم در استان و استان‌های مجاور که قطب تولید گندم هستند.

امکان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در زمینه تحقیقات دیم با توجه به دیم بودن حدود ۷۰ درصد از اراضی زراعی و امکان استفاده از قابلیت‌های ایستگاه تحقیقات دیم گچساران

امکان سرمایه‌گذاری در زمینه تهیه کمپوست با توجه به زیاده‌های شهری و ضایعات کاه و کلش برنج و سایر گیاهان زراعی و باغی
توانمندی سرمایه‌گذاری در آبی‌پروری

امکان سرمایه‌گذاری در زمینه توسعه مزارع پرورش آبزیان به‌ویژه مجتمع‌های بزرگ پرورش آبزیان

امکان سرمایه‌گذاری در زمینه صنایع مرتبط با تهیه و توزیع خوراک

امکان سرمایه‌گذاری در زمینه ایجاد کلینیک و آزمایشگاه تشخیص و درمان بیماری‌های آبزیان

امکان سرمایه‌گذاری در زمینه فرآوری و بسته‌بندی آبزیان و تولیدات جنبی آن

امکان سرمایه‌گذاری در زمینه بازاریابی، بازاریارسانی و صادرات ماهی

قابلیت‌ها

موقعیت جغرافیایی و ارتباطی مناسب بین منطقه‌ای در مرکز و جنوب کشور

برخورداری از جاذبه‌های طبیعی گردشگری

برخورداری از ظرفیت‌های غنی منابع نفت و گاز

برخورداری از آب و هوای متنوع، جنگل‌ها و مراتع غنی

امکان توسعه فعالیت‌های دامپروری، باغداری، پرورش ماهی و صنایع تبدیلی، تکمیلی و جانبی کشاورزی

منابع غنی آب و بارندگی سالانه مناسب و امکان تبدیل زمین‌های دیم به آبی

قابلیت توسعه اراضی تا ۴۰۰ هزار هکتار

تنوع فوق‌العاده (پتانسیل‌های) گیاهان دارویی در استان

از مجموع ۸۰۰ گونه گیاهی دارویی شناخته شده در کشور استان کهگیلویه و بویراحمد دارای بیش از ۴۰۰ گونه دارویی است

که معادل ۴۰٪ کل گونه‌های دارویی اروپاست. بر این اساس استان یکی از غنی‌ترین نقاط جهان از نظر وفور گیاهان دارویی است و

بنابراین بهره‌گیری از این غنای زیستی می‌تواند کمک قابل توجهی به رونق اقتصادی و اجتماعی منطقه و کشور نماید. بنابراین فلور

استان را می‌توان یکی از منابع عظیم داروخیز ایران و جهان نامید. استان ما دارای گنجینه‌ای عظیم از ثروت زیست‌شناختی است که

توانمندی‌های استان

هیچ قیمتی برای آن متصور نیست. در واقع گیاهان استان یک منبع عظیم و بالقوه از ثروت‌های مادی به شکل دارو، ترکیبات شیمیایی، غذا و سایر مایحتاج مادی و غیر مادی است که هنوز به کار گرفته نشده است. وجود ۶۳٪ از گونه‌های گیاهان دارویی در کمتر از ۱٪ خاک ایران (استان کهگیلویه و بویراحمد) نشانگر آمار امیدوارکننده‌ای از این سرزمین زرخیز است که علاوه بر برخورداری از طلای سیاه (نفت) و گاز از نظر تولید طلای سبز نیز ظرفیت فراوانی دارد.

شکل ۱۶-۵- توانمندی‌های حوزه آبخیزداری استان در مهار آب

ظرفیت‌های تنوع زیستی گیاهی استان

استان کوچک ولی با شگفتی‌های فراوان کهگیلویه و بویراحمد از یکسو در برگیرنده دشت‌های گرم و سوزان جنوب و از سوی دیگر ناهموارترین چهره زمین با اقلیم سرد در شمال خود است.

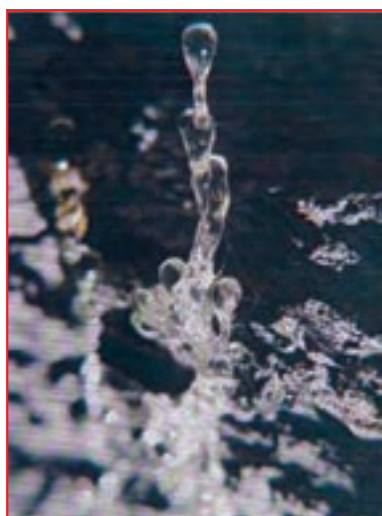
آنغوزه

سریش تماشایی

باریجه

صمغ بنه، پسته و حشی

گل عسل، هوه چوبه (رنگ تولید شده توسط ریشه)

گل عسل، هوه چوبه (گل)

شکل ۱۷-۵- چند نمونه از گیاهان دارویی و صنعتی استان

توانمندی‌های استان

برخی از مهم‌ترین گیاهان دارویی استان عبارت از :

۱- آویشن	۲- شیرین بیان	۳- خاک شیر	۴- مریم نخودی	۵- پونه
۶- مریم گلی	۷- درمنه	۸- بومادران	۹- علف چای	۱۰- آنغوزه
۱۱- مورد	۱۲- جاشیر خوراکی	۱۳- چویل	۱۴- ارس	

جاشیر خوراکی

بیلهر

جاشیر

درمنه (آویشن مه)

شکل ۱۸-۵: چند نمونه از گیاهان دارویی و صنعتی استان

صنعت آبری پروری (ماهیگیری) استان

با سپری شدن قرن بیستم و در آستانه هزاره سوم، توسعه آبری پروری با توجه به افزایش جمعیت جهان و معضل تغذیه و بهداشت غذا، به‌ویژه پروتئین در جیره غذایی انسان‌ها و جایگزین کردن گوشت سفید به‌جای گوشت قرمز اهمیت و نمود بیشتری پیدا کرده است.

بخش عمده درآمد روستاییان و عشایر که درصد بالایی از جمعیت استان را تشکیل می‌دهند از طریق فعالیت‌های کشاورزی و دامپروری تأمین می‌گردد، که به مرور زمان به علت افزایش جمعیت، فرسایش خاک و از بین رفتن جنگل‌ها درآمد خانوارها نیز کاهش یافته است. در جای جای استان، رودخانه‌ها، نهرها، چاه‌ها و قنات‌هایی وجود دارند که ظرفیت و جایگاه مناسبی در زمینه آبی‌پروری ایجاد کرده‌اند. در کنار این رودخانه‌ها و منابع آبی زمین‌های درجه ۳ و ۴ به میزان قابل توجهی وجود دارد که بهره‌برداری از آنها در بخش زراعت و دامپروری توجیه اقتصادی ندارد، در حالی که می‌توان با رفع محدودیت‌ها و ترویج فرهنگ مصرف آبیان زمینه را برای توسعه فعالیت‌های آبی‌پروری در منابع آبی بسیار مستعد استان به خصوص پرورش ماهیان سرد آبی، گرم آبی، و همچنین میگوی آب شیرین فراهم کرد. در این زمینه شیلات استان اقدام به رها سازی شاه میگو در برم مور زرد زیلایی و میگوی آب شیرین در تنگ تامرادی بویراحمد و امام زاده جعفر گچساران نموده است که امید می‌رود در آینده شاهد رشد مطلوبی در زمینه پرورش این آبی‌باشیم. توجه به آبی‌پروری موجب افزایش سطح درآمد خانوارهای روستایی، جلوگیری از مهاجرت به شهرها و اشتغال کاذب می‌گردد.

شکل ۱۹-۵ - مزرعه پرورش ماهی قزل آلا

راه‌ها در استان

بدون تردید یکی از زیربنایی‌ترین سرمایه‌گذاری‌ها در هر کشور، توسعه شبکه حمل و نقل زمینی و احداث راه‌های ارتباطی جدید است. استان کهگیلویه و بویراحمد با میانگین ارتفاع ۲۰۰۰ متر از سطح دریا و گسترش دامنه‌های زاگرس و ارتفاعات فراوان در استان، ارتباطات زمینی را با مشکل روبه‌رو کرده است. با توجه به ظرفیت‌های طبیعی، اقلیمی و انسانی در حوزه‌های مختلف در استان و با تکمیل مسیرهای ارتباطی استان در داخل و خارج انتظار می‌رود که توسعه روزافزون استان در حوزه اقتصادی، گردشگری و غیره در آینده فراهم آید، وجود فرودگاه فعال در مرکز استان (ياسوج) و شهرستان گچساران، ایجاد خط راه‌آهن در آینده و همجواری با کشورهای حوزه خلیج فارس سیمای اقتصادی استان رونق می‌گیرد.

محورهای توسعه راه‌های استان

- ۱- محور یاسوج - شیراز
- ۲- محور یاسوج - اصفهان

شکل ۲۰-۵- راه‌های ارتباطی استان

- ۳- محور دهدشت - پاتاوه - شهرضا - اصفهان
- ۴- محور گچساران - بهبهان - اهواز
- ۵- محور گچساران - دیلم و گناوه
- ۶- محور دهدشت - اهواز
- ۷- محور یاسوج - گچساران
- ۸- محور یاسوج - یزد

شکل ۲۱-۵- نقشه راه‌های استان

صنعت و معدن

امروزه فعالیت‌های صنعتی یکی از فعالیت‌های عمده انسان است و تقریباً حدود $\frac{۱}{۳}$ از کل فعالیت‌های اقتصادی بشر را تشکیل می‌دهد. صنعت و معدن احتیاجات ضروری میلیارد‌ها انسان را از نظر خوراک، پوشاک و مسکن برطرف می‌سازد. فعالیت‌های صنعتی عمدتاً در نقاطی شکل می‌گیرند که در آنها جمعیت بیشتر و مهارت‌های انسانی متنوع‌تر باشد.

شکل ۲۲- ۵

شهرک‌های صنعتی استان : تا سال ۱۳۸۸ از

۱۰ شهرک صنعتی مصوب در استان، تعداد ۵ شهرک در

حال بهره‌برداری می‌باشد که عبارت‌اند از :

۱- شهرک صنعتی شماره ۱ یاسوج

۲- شهرک صنعتی گچساران

۳- شهرک صنعتی شماره ۲ یاسوج

۴- شهرک صنعتی شماره ۳ یاسوج

۵- شهرک صنعتی دهدشت

منابع و معادن استان

منابع نفت و گاز استان : قدیمی‌ترین میدان نفتی منطقه، میدان نفتی گچساران است که در سال ۱۳۱۹، استخراج نفت از آن

آغاز شده است. این میدان نفتی بعد از میدان آسماری اهواز بزرگ‌ترین میدان نفتی ایران است. سایر میدان‌های نفتی استان نیز دارای اهمیت زیادی‌اند. درآمد سرانه استان با احتساب بخش نفت و گاز در بین استان‌های کشور مقام اول، ولی بدون احتساب این بخش در حد متوسط کشور می‌باشد.

میدان نفتی مهم دیگر این منطقه، میدان نفتی بی‌بی حکیمه است. در مجموع میزان کل تولید منابع نفتی استان حدود ۲۵٪ از کل تولیدات نفتی کشور را تشکیل می‌دهد. میدان‌های نفتی کوچک دیگری مانند سر میدان، سولابدر، کلورکریم، سیامکان، خیرآباد، گرنگان، بینک، چلنگر و گل خاری نیز وجود دارند که همگی در شهرستان گچساران واقع شده‌اند. در منطقه کهگیلویه و بویراحمد نیز میدان نفتی دشت آهو (کلاسترها)، ماهور شاهی، کارند و دو قلعه (پارسی‌ها) در غرب منطقه بهمنی وجود دارد.

در محدوده جغرافیایی استان میدان‌های گازی چشم‌گیری دیده نشده است ولی گاز همراه با نفت در میدان‌های نفتی وجود دارد.

در صورت بهره‌گیری از میادین نفتی می‌توان انتظار داشت که تأثیرات شگرفی در پیشرفت اقتصادی و اجتماعی منطقه و اشتغال زایی داشته باشد.

توانمندی‌های معادن استان : بهره‌برداری از معادن استان، همراه با دیگر مناطق کشور از سابقه‌ای طولانی برخوردار است و حتی با زندگی مردم ساکن در مناطق گوناگون استان درهم آمیخته است.

استان کهگیلویه و بویراحمد از نظر زمین‌شناسی دارای دو زون (Zone) ساختمانی است.

الف) زاگرس مرتفع : در قسمت شمال و شمال شرق و قسمت شمال غرب استان.

ب) زاگرس چین خورده : در سایر نواحی استان

قدیمی‌ترین واحدهای رسوبی استان نیز در زون زاگرس مرتفع قرار دارد. سازندهای واقع در این زون ظرفیت‌های معدنی مهمی

را دارا می‌باشد. به‌طور کلی با توجه به معادن کشف شده در منطقه، پیش‌بینی می‌شود معادن غنی در سطح گسترده‌ای در این استان موجود باشد که با اکتشاف و استخراج آنها، بستر مناسبی برای رشد بخش معدن و تأثیر آن بر اشتغال افراد، به وجود آید.

معدن بوکیست

معدن سنگ آهک

معدن سلتین

پراکندگی معادن مهم استان

- معادن مس : در نزدیکی روستای خونگاه در شهرستان دنا در بال غربی کوه دنا با عیار متوسط ۳٪.
- معادن گوگرد : در ۵۴ کیلومتری جنوب شرقی دوگنبدان در مجاورت روستای نزاع علیا با عیار متوسط ۳۰٪.
- معدن بوکسیت : در دهستان سرفاریاب (عیار ۵۵٪) در شهرستان چرام
- معدن فسفات : در کوه لار ده بزرگ شهرستان گچساران و نیز در روستای جان خانی (قیام) در غرب لنده که بزرگ‌ترین ذخیره فسفات رسوبی کشور می‌باشد.
- معدن سلسیتین : در یال غربی تاق‌دیس بنگستان (منطقه بهمی لیکک) در قبر قیصر، گودین، دشت آهو و ترتاب است که عمده‌ترین معدن فلزی استان به شمار می‌رود.
- سنگ گچ : در سرگچینه واقع در جنوب شرقی یاسوج که در کارخانه سیمان دشتروم در شهرستان بوی‌راحمند مورد استفاده قرار می‌گیرد و از دیگر معادن گچ استان می‌توان سنگ گچ شمس عرب گچساران و ... را نام برد.
- سنگ‌های تزئینی نما : سنگ تزئینی صالحان در ۴۶ کیلومتری شمال غربی یاسوج معدن سنگ انجیر سی‌سخت، معدن سنگ تزئینی ماغر در لیکک بهمی.
- نمک آبی : به سبب وجود سازندهای هرمز در شمال شرق یاسوج، کُه‌گول در شرق سی‌سخت و شمس عرب گچساران، این استان از ذخایر مناسب نمک برخوردار است. دولومیت و سیلیس در شمال غرب سی‌سخت یافت می‌شوند. علاوه بر این، معادن دیگری از جمله شن و ماسه، خاک رس و سنگ آهک در مناطق مختلف استان پراکنده‌اند.
- معادن گچ : در گستره‌ای وسیع از شهرستان‌های گچساران، کهگیلویه و بهمی قرار دارد.
- علاوه بر معادن بالا، معادن دیگری از جمله شن و ماسه، خاک رس، سنگ آهک و سنگ نما، مواد اولیه سیمان، سنگ‌های ساختمانی، لاشه و معادن نفت و گاز در مناطق مختلف استان پراکنده‌اند.

توانمندی‌های بخش صنعت و معدن استان

- ۱- دسترسی به بازارهای داخلی و خارجی به دلیل مجاورت با استان‌های مهم و توسعه یافته صنعتی و نزدیکی به بنادر جنوب و مرکز و شمال کشور و پیش‌بینی مثبت وضعیت ترانزیت استان در آینده.
- ۲- دسترسی آسان به انرژی با منبع هیدروکربنی، همچنین دسترسی به انرژی برق.
- ۳- توانمندی استان در بخش تولیدات صنایع دستی
- ۴- وجود ذخایر قابل توجه نفت و گاز و معادن متنوع و مهم
- ۵- وجود قابلیت پرورش ماهیان سردابی و صنایع تبدیل و بسته‌بندی آن و منابع آبی با کیفیت مطلوب.
- ۶- قابلیت ایجاد و توسعه صنایع تبدیل کشاورزی و غیره

جمع بندی بعضی از قابلیت‌های توسعه استان

الف) برخی از اصلی‌ترین قابلیت‌های محیط زیست

- ۱- تنوع اقلیمی و امکان تنوع بخشیدن به فعالیت‌های اقتصادی
- ۲- تنوع زیستی و وجود گونه‌های متنوع مرتعی و دارویی
- ۳- بارندگی سالانه مناسب و بهره‌مندی از منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی و امکان تولید انرژی برقی - آبی (بزرگ و کوچک)
- ۴- وجود منابع جنگلی با کاربرد در زمینه صنعتی و غذایی
- ۵- وجود جنگل‌های عظیم بلوط در مناطق سردسیری و کوهستانی
- ۶- وجود مراتع غنی در استان به لحاظ کیفیت و تنوع گونه‌های گیاهان
- ۷- وجود میادین بزرگ نفتی و گازی به نحوی که سالیانه حدود ۲۴٪ از صادرات نفتی کشور از این میادین صورت می‌گیرد.

- ۸- موقعیت مناسب جغرافیایی و ارتباطی مناسب بین منطقه‌ای در مرکز و جنوب کشور و همجواری با قطب‌های توسعه یافته کشور (اصفهان - شیراز - اهواز و عسلویه)
- ۹- برخورداری از جاذبه‌های طبیعی گردشگری و جاذبه‌های ناشی از شیوه زیست معیشتی عشایری و فرهنگی برای جذب گردشگری از کشورهای حاشیه خلیج فارس
- ۱۰- وجود منابع فراوان آب در مناطق سردسیر، معادن غنی گچ و سولفات و معادن عظیم زیر زمینی با کیفیت بیشتر.

ب) قابلیت‌های اجتماعی و فرهنگی

- ۱- وجود خرده فرهنگ‌های بکر و آماده پژوهش
- ۲- وجود نیروهای تحصیل کرده و محقق در امور فرهنگی
- ۳- وجود گرایش‌های اعتقادی در میان مردم
- ۴- وجود برخی از ظرفیت‌های قوی در زمینه امور ورزشی مانند هاکی، اسکی، کوه‌نوردی و غیره
- ۵- وجود جاذبه‌های میراث فرهنگی و احیای آنها
- ۶- وجود فولکلورهای غنی جهت احیای فرهنگ بومی
- ۷- اعتماد به نفس زیاد مردم

پ) قابلیت‌های اقتصادی

- ۱- قابلیت ایجاد صنایع مرتبط با منابع معدنی و کشاورزی و جنگلی در استان
- ۲- قابلیت توسعه فعالیت دامپروری
- ۳- قابلیت توسعه فعالیت‌های علوفه‌ای
- ۴- قابلیت توسعه صنایع نساجی و دستی و چرم سازی

توانمندی‌های استان

- ۵- قابلیت توسعه صنایع نفت، گاز، پتروشیمی، فراورده‌های مواد معدنی و صنایع تبدیلی، تکمیلی و جانبی، کشاورزی و دامی.
- ۶- استعداد استان برای کشت محصولات اساسی نظیر غلات، نباتات صنعتی و علوفه‌ای
- ۷- قابلیت منطقه برای تولید میوه (سیب و گردو و انگور و ...)
- ۸- قابلیت تلفیق بخش کشاورزی و دامی
- ۹- وجود زمینه مناسب برای توسعه زنبورداری - گسترش توریسم روستایی - آبی‌پروری (ماهیان سرد آبی، گرم آبی و میگوی آب شیرین و شاه میگو)
- ۱۰- قابلیت افزایش سطح زیر کشت باغات و بهره‌مندی از چشمه‌های آب معدنی با کیفیت بالا
- ۱۱- قابلیت توسعه واحدهای نیمه صنعتی پرورش دام و طیور در فضاها.

فصل ششم

شکوفایی استان کهگیلویه و بویر احمد
پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

درس ۱۴ ✨ دستاوردهای انقلاب اسلامی در استان

شما کار می‌کنید و سکوت، خیال نکنید ما برای خدا سکوت می‌کنیم، برای خدا بگویید، کار زیاد شده، این کارها را باید به مردم گفت که هی شیاطین نیایند و بگویند «کاری نشده» کاری انجام نگرفته.

حضرت امام خمینی(ره)

پیروزی انقلاب اسلامی دستاوردهای بسیاری در عرصه‌های مختلف کشور به همراه داشته است. استان ما نیز به عنوان عضوی از پیکر جغرافیای سرزمین کشور ایران اسلامی به نحو چشمگیری، مشمول مواهب و خدمات نظام اسلامی واقع گردید. هر شهروند کهگیلویه و بویراحمدی با مقایسهٔ زمان قبل و پس از انقلاب اسلامی به وضوح شاهد تحولات اساسی در توسعهٔ استان می‌شود.

شکل ۱-۶

شکل ۲-۶ - شهرستان دنا، روستای کریک

بیشتر بدانیم

بخشی از دستاوردهای ۳۱ ساله انقلاب اسلامی ایران در استان

پیروزی انقلاب اسلامی دستاوردهای بسیاری در عرصه‌های مختلف کشور به همراه داشته است که استان کهگیلویه و بویراحمد هم در زمینه‌های گوناگون از این پیشرفت‌ها و خدمات بهره برده است. هر شهروند کهگیلویه و بویراحمدی با مقایسه‌ای ساده بین وضع این استان در زمان قبل و پس از انقلاب اسلامی به وضوح شاهد تحولات اساسی در توسعه استان می‌شود.

بخشی از دستاوردهای نظام اسلامی

در بخش آموزش و پرورش، قبل از انقلاب در این استان ۱۸۱۷ کلاس درس وجود داشت اما بعد از انقلاب بیش از ۷ هزار کلاس درس دایر شده است. در حوزه ورزش و تربیت بدنی نیز، مکان‌های ورزشی، زمین چمن، سالن و استخر قبل از انقلاب در این استان فقط ۲ واحد بود که در طول انقلاب ۴۵ واحد ورزشی در استان ساخته شده است. قبل از انقلاب در این استان زمین ورزشی روستایی وجود نداشت اما اکنون ۳۹ زمین ورزشی روستایی در استان وجود دارد. در فاصله سال‌های ۱۳۶۴ و ۱۳۶۵ همه جاده‌های منتهی به یاسوج، خاکی و راه‌های درون استانی

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

بسیار نامناسب بود. طی سه دهه اخیر محورهای جدید و بزرگ ارتباطی یاسوج - سمیرم و یاسوج - سپیدان گشوده شد و در کنار آن محورهای یاسوج - اقلید، یاسوج - شیراز و پاتاوه - دهدشت و خوزستان وارد مرحله نهایی شده است. تا قبل از انقلاب راه روستایی آسفالت در استان وجود نداشت اما اکنون برای ۲۲۵۵ روستا ۴۵۰۰ کیلومتر راه مناسب وجود دارد که ۱۶۰۰ کیلومتر آن آسفالت و بقیه شوسه و خاکی است و همه روستاهای دارای بیش از صد خانوار این استان نیز دارای راه آسفالت شده اند. در بخش صنایع استان، تنها کارخانه فعال تا قبل از انقلاب یک کارخانه قند بود اما اکنون بیش از صدها واحد صنعتی و اقتصادی کوچک و بزرگ در استان فعالیت می کنند.

ساخت دانشکده صنعت و معدن چرام در سال ۱۳۸۵ با ۹۲٪ پیشرفت، ساخت دانشکده نفت و گاز گچساران با ۲۰ میلیارد ریال اعتبار و ۹۲٪ پیشرفت، ساخت مجتمع سیمان سپوی دهدشت، طرح مجتمع سیمان مارگون بویراحمد و طرح ملی ساخت بیمارستان ۲۰۰ تخت خوابی بزرگمهر یاسوج از مهم ترین خدمات نظام اسلامی در استان است. راه اندازی کارخانه سیمان یاسوج، گچ گچساران، کارخانه سیمان آن جی ال گچساران، کارخانه تولیدات بهداشتی آرایشی سینره در یاسوج، کارخانه آرد گچساران، کارخانه لوله و پلی اتیلن پی وی سی، راه اندازی کارخانه پنجره های دوجداره، کارخانه ساخت دیوارهای پیش ساخته و کارخانه قطعات ماشین سازی صنایع وابسته به نفت از دیگر فعالیت های سازمان صنعت معدن در استان است.

همچنین ۱۴۲۷۵ طرح بنگاه های تولیدی زودبازده نیز در استان فعال است. تغییر شیوه کشاورزی در استان کهگیلویه و بویر احمد از سنتی به مکانیزه در بخش های کاشت، داشت و برداشت محصولات و اجرای طرح های آبیاری قطره ای و بارانی از دیگر زمینه های تحول استان در جهت رشد و توسعه و رونق بخش کشاورزی استان بوده است.

از مجموع ۱۷۰۰ روستای استان، ۹۸٪ آنها بعد از انقلاب از نعمت برق برخوردار شده اند. قبل از انقلاب شکوهمند اسلامی در این استان تنها سه روستا از گاز شهری برخوردار بود اما اکنون این تعداد به ۳۷۰ هزار مشترک گاز در کهگیلویه و بویراحمد رسیده است که علاوه بر گاز رسانی به همه شهرهای استان، به ۱۹۲ روستای استان هم گازرسانی شده است. در زمینه ارتباطات و مخابرات تعداد تلفن های ثابت موجود در استان ۱۷۳۵ شماره بود اما اکنون به ۱۳۷۷۶۵ شماره ثابت، ۱۸۶ دفتر آبی سی تی روستایی، ۱۶۴ هزار و ۵۴۵ کیلومتر فیبر نوری و ۲۶۱ هزار و ۲۸۷ شماره تلفن همراه رسیده است و همه شهرهای استان و تعداد ۱۶۶۱ روستا هم به برکت انقلاب اسلامی تحت پوشش شبکه ارتباطات تلفنی قرار گرفته اند.

بر اساس سرشماری سال ۱۳۵۵، میزان باسوادی در کهگیلویه و بویراحمد ۲۵٪ جمعیت بود که این رقم در سال ۱۳۸۸ به ۹۳/۳٪ رسیده است. در زمینه آموزش عالی اکنون بیش از ۳۲ هزار دانشجو در دانشگاه های استان تحصیل می کنند. این در حالی است که قبل از انقلاب هیچ مرکز علمی یا دانشگاهی در استان نبود. قبل از انقلاب در

این استان هیچ سدی احداث نشده بود اما اکنون سدهای بزرگی مانند کوثر با افزون بر ۹۵۲ میلیارد تومان هزینه و سد شاه قاسم، سد تنگ تکاب و مطالعه احداث چند سد دیگر از جمله خدمات بعد از انقلاب اسلامی است. همه شهرهای استان زیر پوشش شبکه آبرسانی قرار گرفته‌اند و اکنون بیش از ۱۳۵۰ روستا در این استان از آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردارند، در حالی که تا قبل از انقلاب تعداد روستاهای برخوردار از این نعمت الهی سه روستا بود. قبل از انقلاب اسلامی خدمات رسانی به شهروندان بر عهده ۳ شهرداری بود اما اکنون ۱۶ شهرداری در حال عرضه خدمات‌اند.

ساخت فرودگاه یاسوج و راه اندازی سازمان هواشناسی استان از جمله خدمات بعد از انقلاب اسلامی در استان است. تعداد تخت‌های بیمارستانی استان به ۹۸۰ تخت می‌رسد که قبل از انقلاب ۲۵ تخت بیمارستان فعال بود. قبل از انقلاب در این استان یک بیمارستان با ۲۵ تا ۴۵ تخت وجود داشت اما اکنون در این استان ۴ بیمارستان وجود دارد و طرح پزشک خانواده نیز از سال ۱۳۸۴ برنامه‌ریزی و آغاز شده است.

قبل از انقلاب دو شعبه تأمین اجتماعی در استان فعالیت می‌کرد اما اکنون در استان ۱۳ شعبه، یک واحد کارگزاری، ۳ مرکز درمانی و ۳ واحد ستادی در حال فعالیت و خدمات رسانی‌اند. به طوری که تعداد بیمه شدگان و مستمری بگیران اصلی و فرعی زیر پوشش این سازمان از ۳۸۰۰ نفر قبل از انقلاب به ۲۶۰ هزار و ۹۸۷ نفر در پس از انقلاب افزایش یافته است.

درس ۱۵ چشم انداز آینده استان

چشم انداز چیست؟ بیانیه‌ای است که تصویری ایده‌آل (آرمانی) از آینده را ترسیم می‌کند. این تصویر به کلیه مسئولان و سازمان‌ها، نهادها و آحاد جامعه کمک می‌کند که اهداف و انتظارات آنها در جهت توسعه پایدار استان با هم هماهنگ شوند. یعنی چشم انداز مأموریت‌های استان مستلزم دور نگاه ملی و استانی است. بخشی از این سیما و این مأموریت‌ها بایستی با توجه به قابلیت‌های منطقه و مزیت‌های استان نسبت به سایر استان‌ها معین شود و بخشی دیگر در اسناد ملی جست‌وجو و تعیین شود. از این رو شایسته است ضمن توجه به قابلیت‌ها، تنگنایهای ساختاری و گرایش‌های حاکم بر استان، از دیدگاه و نظرات استادان دانشگاه، کارشناسان، خبرگان جامعه و مدیران نیز بهره گرفته شود.

چشم انداز استان در آینده

۱- محیط زیست در چشم انداز توسعه استان: استانی بویا، با محیط زیست پایدار، عاری از منابع آلاینده، بهره‌مند از تنوع زیستی و تعادل رابطه انسان با طبیعت و همچنین برخوردار از مدیریت توانا در بهره‌برداری صحیح و منطقی از محیط زیست و منابع طبیعی.

۲- چشم انداز اجتماعی فرهنگی استان در آینده: استانی پایدار، مفتخر به هویت‌های فرهنگی و باورهای دینی، برخوردار از کرامت انسانی، روحیه جمعی و تسهیلات زندگی؛ متشکل از نهادهای اجتماعی آماده مشارکت و همکاری در مدیریت و ارتقای محیط زندگی.

۳- اقتصاد در چشم انداز آینده: استانی برخوردار از رشد و توسعه پایدار اقتصادی با تکیه بر افزایش بهره‌وری نیروی انسانی و فن‌آوری‌های نوین موفق در ایجاد نهادهای مناسب برای تأمین بستر لازم جهت جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی به منظور دستیابی به شاخص نسبی برتر در دامپرووری، صنایع دستی، باغداری، صنایع دارویی، گردشگری، تولید انرژی، صنایع نفت و پتروشیمی و ورزش‌های زمستانی.

۴- خدمات زیر بنایی در چشم انداز استان: استانی با زیر ساخت‌های محکم، کارآمد، به روز، هدفمند و هماهنگ با تأکید بر توزیع بهینه و متوازن خدمات زیر بنایی در پهنه سرزمینی.

۵- چشم انداز ساختار فضایی استان: استانی با سازمان و ساختار فضایی با هویت، متعادل، متوازن متناسب با تأکید بر روابط متقابل، ملاحظات زیست محیطی و بهره‌برداری منطقی از منابع.

تقدیر و تشکر

گروه تألیف استان شناسی کهگیلویه و بویراحمد مراتب سپاس و قدردانی خود را از استادان محترم و همچنین همکاری‌ها و مساعدت صمیمانه نهادها و ارگان‌هایی که در تهیه و ارائه اطلاعات مورد نیاز مؤلفان را یاری نمودند، سپاسگزاری می‌کند.

با تشکر از مدیر کل محترم آموزش و پرورش استان (آقای حاج پرویز طاهری) و معاونت محترم پژوهش و برنامه‌ریزی و منابع انسانی (نعمت‌الله دارفرین)، معاونت محترم آموزش و پرورش متوسطه استان (سید خسرو حسینی)، گروه بررسی محتوای آموزشی و پرورشی (حسینعلی فاتحی و علی قربان شاهچراغی)، رئیس گروه فناوری گروه‌های آموزشی استان، سرگروه‌های آموزشی درس جغرافیا شهرستان‌ها و مناطق استان / عشایر سیار به خصوص از جناب آقای علی مظفری و ادارات و سازمان‌های ذیل که در تهیه و ارسال اطلاعات با گروه مؤلفان همکاری داشته‌اند.

- ۱- استانداری استان کهگیلویه و بویراحمد
- ۲- اداره کل محترم آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد
- ۳- سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان
- ۴- اداره کل منابع طبیعی استان
- ۵- اداره کل امور عشایری استان (معاونت تحقیقات - روابط عمومی)
- ۶- اداره کل هواشناسی استان کهگیلویه و بویراحمد
- ۷- اداره کل راه و ترابری استان

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

- ۸- سازمان آب منطقه‌ای استان
- ۹- شرکت آب و فاضلاب استان
- ۱۰- بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس
- ۱۱- کنگره شهدای سرداران استان
- ۱۲- سازمان جهاد کشاورزی
- ۱۳- سازمان مسکن و شهرسازی
- ۱۴- سازمان صنایع و معادن استان
- ۱۵- اداره کل شیلات استان
- ۱۶- سازمان حفاظت محیط زیست استان
- ۱۷- شرکت شهرک‌های صنعتی استان
- ۱۸- اداره کل ارشاد اسلامی استان
- ۱۹- اداره کل تربیت بدنی استان
- ۲۰- هیئت ورزش روستایی و عشایری استان
- ۲۱- بنیاد ایران شناسی استان
- ۲۲- عکاسان آقای سید محمد حسینی، حسن غفاری، حسن مقیمی، افشین بختیاری، حسن فتاحیان، اسحاق آقایی

منابع

- ۱- سالنامه آماری - (۱۳۸۸)، استانداری استان کهگیلویه و بویراحمد - انتشار آبان ۱۳۸۹.
- ۲- معاونت هماهنگی و برنامه‌ریزی سازمان برنامه و بودجه استان، مطالعات مقدماتی تدوین برنامه سوم توسعه اقتصادی استان - جلد اول الی ۳.
- ۳- گزارش اقتصادی، اجتماعی استان کهگیلویه و بویراحمد، (۱۳۸۶) استانداری استان کهگیلویه و بویراحمد، انتشارات پارسیان، یاسوج.
- ۴- سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، (۱۳۸۲) سند چشم‌انداز.
- ۵- ایجاد قطب تحقیقات گیاهان دارویی کشور در استان کهگیلویه و بویراحمد در سال (۱۳۸۴)، پژوهشکده گیاهان دارویی و اسانس دانشگاه یاسوج.
- ۶- توانمندی‌ها و فرصت‌های سرمایه‌گذاری استان کهگیلویه و بویراحمد، اردیبهشت ۱۳۸۸، استانداری، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن یاسوج.
- ۷- فرصت‌ها و قابلیت‌های سرمایه‌گذاری، مهرماه ۱۳۸۹، اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان کهگیلویه و بویراحمد چاپخانه آذین گچساران.
- ۸- سرزمین چهار فصل، ۱۳۸۲، ۱۳۸۵، ۱۳۸۸، راهنمای گردشگری استان، اداره کل میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری استان کهگیلویه و بویراحمد.
- ۹- زرقانی، همایون، ۱۳۸۸، ماهنامه سفر، سال هیجدهم، شماره ۱۸.
- ۱۰- سفر به قاب تماشا، سیری در پایتخت ایران زمین، یاسوج، شهرداری یاسوج (روابط عمومی).
- ۱۱- فصلنامه فرهنگی، پژوهشی، هنری، ۱۳۸۳، شورای پژوهشی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، سال چهارم، شماره ۱۵ و ۱۶.
- ۱۲- نشریه ایران شناسان، ایرانگردی، جهانگردان، (گردش)، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی سازمان سیاحتی و مراکز تفریحی، مؤسسه انتشارات و تبلیغات گام شماره ۳۷.

معلمان محترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آنان می توانند نظر اصلاحی خود را درباره مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۱۵۸۵۵/۳۶۳ - گروه دسی مربوط و یا پیام نگار (Email)

talif@talif.sch.ir ارسال نمایند.

دفتر تالیف کتاب های دسی ابتدایی و متوسطه نظری